

2022/1. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı

Vergi Tekniği

5 Haziran 2022 Pazar – 16.00 - 18.00 (2 Saat)

Uyarı! [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunuup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz. (Bu soru kağıdı toplam 2 (iki) sayfadan oluşmaktadır.)
[2] Cevap kağıdı Üzerine, "not talep eden ifadeler" veya "cevap dışında herhangi bir şey" yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranışın adayların kağıtları değerlendirme dışı bırakılacaktır.

Sorular

Soru 1: 16 Mart 2022 tarihinde geçirmiş olduğu trafik kazasında ağır yaralanan ticari kazanç sahibi mükellef Bay (A) 10 Nisan 2022 tarihinde hastaneden taburcu olmuştur.

Bu bilgiler çerçevesinde;

- Bay (A)'nın 2021 takvim yılına ilişkin Gelir Vergisi beyannamesi verme süresinin son günü ile söz konusu verginin vade tarihi nedir? Yasal dayanaklarıyla açıklayınız. (8 Puan)
- Bay (A)'nın Şubat/2022 dönemine ilişkin Katma Değer Vergisi beyannamesi verme süresinin son günü ile söz konusu verginin vade tarihi nedir? Yasal dayanaklarıyla açıklayınız. (7 Puan)
- Bay (A), adına tahakkuk eden 200.000 TL Şubat/2022 dönemine ilişkin Katma Değer Vergisini ödememiş ve bu tutarın tamamı için 21 Haziran 2022 tarihinde tecil başvurusunda bulunmuştur. Mükellefin bu talebi incelenmiş ve gerekli teminat alınmak suretiyle 4 ayda ve 4 eşit taksitte ödenmek üzere 25.06.2022 tarihinde tecil edilmiştir. Tecil edilen bu borcun mükellef tarafından 30.06.2022, 31.07.2022, 31.08.2022, 30.09.2022 tarihlerinde ödenmesi uygun görülmüştür. Bay (A)'nın 30.06.2022 tarihinde ödemesi gereken ilk taksit tutarı ne olacaktır? Yasal dayanaklarıyla hesaplayınız. (20 Puan)

Veriler:

- Tüm tarihlerin iş günü olduğu kabul edilecektir.
- Tecil faiz oranı yıllık %15 olarak dikkate alınacaktır.
- Gecikme zamımı oranı aylık %1,6 olarak dikkate alınacaktır.

Soru 2: Mükellef (C) hakkında KDV 2020/Eylül dönemine ilişkin yapılan vergi incelemesi sonucu düzenlenen rapor uyarınca bağlı olduğu vergi dairesince 500.000 TL re'sen KDV tarih edilmiş, 500.000 TL vergi ziynet cezası kesilmiş ve buna ilişkin vergi/ceza ihbarnamesi tebliğ edilmiştir. Mükellef bu ihbarnameye karşı süresinde vergi mahkemesi nezdinde dava açmıştır. Yapılan yargılama sonucunda vergi mahkemesi tarafından istinaf yolu açık olmak üzere verginin 200.000 TL ve bu vergiye bağlı vergi ziynet cezasının 200.000 TL tutarındaki kısımlarının tasdik edilmesi, vergi ve cezanın kalan kısımlarının ise kaldırılması yönünde karar verilmiştir. Buna ilişkin mahkeme kararı; İdareye 25/09/2021 tarihinde, mükellefe ise 06/10/2021'de tebliğ edilmiştir.

Mükellef, Vergi Usul Kanunu' nun 379'uncu maddesinde düzenlenen kanun yolundan vazgeçme müessesesinden faydalananmak istemektedir.

İstenilenler: Aşağıdaki durumları yukarıda belirtilen örnek olay çerçevesinde kanuni dayanaklarıyla birlikte açıklayınız.

- a-Mükellefin, Vergi Usul Kanunu' nun 379'uncu maddesi hükmünden yararlanabilmesi için Kanun'un huküm altına aldığı başvuru süresinin son gününün hangi tarih olduğunu, başvuru süresinin son gününde yararlanılması halinde vergi ve cezaların tahakkuk tarihi ve tutarını belirtiniz? (15 Puan)

b- Kanun Yolundan Vazgeçme müessesesinden Kanun' da belirtilen başvuru süresinin son gününde yararlanması durumunda tahakkuk eden vergi ve varsa cezaların son ödeme gününün hangi tarih olacağını ve bu süre içerisinde gereken ödeme yapılması halinde terkin edilecek tutarları hesaplayınız. (15 Puan)

Veriler:

- Tüm tarihler iş günü olarak kabul edilecektir.
- Gecikme faizi hesaplamasına gerek bulunmamaktadır.

Soru 3: 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre kanun yararına temyiz müessesini açıklayınız. (15 Puan)

Soru 4: 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre "Karşılıklı anlaşma usulüne" başvuru süresi ve bu başvurunun dava açma süresine etkisini açıklayınız. (20 Puan)

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Cevap 1:

a) 213 sayılı Vergi Usul Kanunun' un 15 inci maddesinde, 13 üncü maddede yazılı mücbir sebeplerden herhangi birinin bulunması halinde, bu sebep ortadan kalkıncaya kadar sürenin işlemeyeceği, bu takdirde tarh zamanaşımının işlemeyen süreler kadar uzayacağı hükmeye bağlanmıştır. Bu hükmeye göre, mücbir sebep nedeniyle tahakkuku geciken amme alacağının tahakkuktaki gecikme kadar ödeme süresinin de uzayacağı tabiidir.

Mezkûr Kanun' un 111'inci maddesine göre 15 inci maddenin uygulanması dolayısıyla sürenin uzaması halinde vade uzayan sürenin bittiği gündür.

Vergi Usul Kanununun mükerrer 28 inci maddesindeki yetkiye dayanılarak 29/03/2019 tarih ve VUK-115 / 2019-5 sayılı Vergi Usul Kanunu Sirküleri/115 ile 1 Nisan 2019 tarihinden itibaren verilmesi gereken bazı vergi beyannamelerinin verilme süreleri yeni bir belirleme yapılmıştır.

Buna göre yıllık Gelir Vergisi Beyannamesinin verilme süresi Mart ayının son günü olarak, Katma Değer Vergisi Beyannamesinin verilme süresi ise Takip eden ayın 26'sı olarak belirlenmiştir.

Bay (A)'nın, 2021 takvim yılına ilişkin Gelir Vergisi beyannamesini 31 Mart 2022 tarihi sonuna kadar vermesi gerekten mücbir sebep nedeniyle işlemeyen bakiye 16 günlük beyanname verme süresi mücbir sebep halinin bittiği süreye yani 10 Nisan 2022 tarihine ilave edilecektir.

Bu durumda mükellef, 26 Nisan 2022 tarihinin bitimine kadar gelir vergisi beyannamesini vermesi gerekmektedir. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 117 nci maddesine göre yıllık beyanname ile bildirilen gelir üzerinden tahakkuk ettirilen gelir vergisi, Mart ve Temmuz aylarında olmak üzere iki eşit taksitte ödemesi gereğinden beyanname verme süresinin son günü olan 26 Nisan 2022 tarihine kadar tahakkuk eden gelir vergisi ilk taksitini ödeyebilecektir. Gelir vergisi ikinci taksitinin son ödeme süresi ise 31 Temmuz 2022 olacaktır.

Sonuç olarak, gelir vergisinin ilk taksitinin vade tarihi 26 Nisan 2022, ikinci taksitinin vade tarihi ise 31 Temmuz 2022 olacaktır.

b) 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde, 13 üncü maddede yazılı mücbir sebeplerden herhangi birinin bulunması halinde, bu sebep ortadan kalkıncaya kadar sürenin işlemeyeceği, bu takdirde tarh zamanaşımının işlemeyen süreler kadar uzayacağı hükmeye bağlanmıştır. Bu hükmeye göre, mücbir sebep nedeniyle tahakkuku geciken amme alacağının tahakkuktaki gecikme kadar ödeme süresinin de uzayacağı tabiidir.

Mezkûr Kanun' un 111'inci maddesine göre 15 inci maddenin uygulanması dolayısıyla sürenin uzaması halinde vade uzayan sürenin bittiği gündür.

Vergi Usul Kanununun mükerrer 28 inci maddesindeki yetkiye dayanılarak 29/03/2019 tarih ve VUK-115 / 2019-5 sayılı Vergi Usul Kanunu Sirküleri/115 ile 1 Nisan 2019 tarihinden itibaren verilmesi gereken bazı vergi beyannamelerinin verilme süreleri yeni bir belirleme yapılmıştır.

Buna göre yıllık Gelir Vergisi Beyannamesinin verilme süresi Mart ayının son günü olarak, Katma Değer Vergisi Beyannamesinin verilme süresi ise Takip eden ayın 26'sı olarak belirlenmiştir.

16 Mart 2022 tarihinde geçirmiş olduğu trafik kazasında ağır yaralanan mükellef 10 Nisan 2022 tarihinde hastaneden taburcu olmuştur. Bu mükellefin, Şubat/2022 dönemine ilişkin katma değer vergisi beyannamesini 26 Mart 2022 tarihi sonuna kadar vermesi gerekten mücbir sebep nedeniyle işlemeyen bakiye 11 günlük beyanname verme süresi mücbir sebep halinin bittiği süreye yani 10 Nisan 2022 tarihine ilave edilecektir. Bu durumda mükellef, 21 Nisan 2022 tarihinin bitimine kadar beyannamesini verecek ve beyanname verme süresinin son gününe kadar borcunu ödeyebilecektir. Bu nedenle, 21 Nisan 2022 tarihi amme alacağının vade tarihi olacaktır.

c) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun “Tecil” başlıklı 48inci maddesine göre amme borcunun vadesinde ödenmesi veya haczin tabbiki veya hacz olunmuş malların paraya çevrilmesi amme borçlusunu çok zor duruma düşürecekse, borçlu tarafından yazı ile istenmiş ve teminat gösterilmiş olmak şartıyla, alacaklı amme idaresince veya yetkili kılacağı makamlarca; amme alacağı 36 ayı geçmemek üzere ve faiz alınarak tecil olunabilir.

Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliğinin birinci kısım dördüncü bölümünün 1/A-12 alt bölümünde aşağıdaki düzenlemeye yapılmıştır.

“12. Tecil faizi oranı yıllık olarak belirlenmektedir. Tecil faizi; basit faiz usulü uygulanarak ve müracaat tarihinden ödeme tarihine (bu tarihler dahil) kadar geçen günler için, ödenecek taksit tutarları üzerinden hesaplanacaktır. Amme borçlusunun, vade tarihinden önce ya da vade tarihinde yaptığı müracaatlar üzerine tecil edilen amme alacaklarına uygulanacak tecil faizinin hesaplanması ise, vade gününe faiz alınması söz konusu olamayacağından, vade gününü takip eden tarih esas alınacaktır. Tecil faizinin hesaplanması kullanılabilecek basit faiz usulü formülü aşağıda gösterilmiştir.”

Tecil Faizi = Taksit Tutarı X Yıllık Tecil Faizi Oranı X Gün Sayısı/36.000

Burada dikkat edilmesi gereken husus, tecil faizinin borcun tamamı üzerinden değil, her taksit için öngörülen tutar üzerinden hesaplanacağıdır. Her taksit için gün sayısının hesaplanmasında yukarıda da belirtildiği gibi, müracaat tarihi esas alınacak ve ödeme günü dahil geçen gün sayısı belirlenecektir.”

Öncelikle süresinde ödenmeyen borca tecil talep tarihine kadar (talep tarihi hariç) geçen süre için gecikme zammı hesaplanacaktır.

Borcun vade tarihi 21.04.2022, tecil talep tarihi ise 21.06.2022 olduğundan iki tarih arasındaki 2 tam ay için gecikme zammı uygulanacaktır.

Buna göre,

-2 aylık gecikme zammı oranı = $2 \times 1,6 = 3,2$

Buna göre, hesaplanacak gecikme zammı tutarı,

- 22.04.2022-21.06.2022 tarihleri arasındaki 2 aylık süre için aylık esasa göre

(%3,2x 200.000)= 6.400 TL olacaktır.

Tecil edilecek toplam borç = $200.000 + 6.400 = 206.400$ TL

Mükellefin bu borcunu 30.06.2022, 31.07.2022, 31.08.2022, 30.09.2022 tarihlerinde dört taksitte ödeyeceği kabul edildiğinde, 30.06.2022 tarihinde ödeyeceği taksit tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Borca uygulanan tecil faizini hesaplamak için, taksit tutarının ve faiz uygulanacak sürenin bulunması gereklidir. Bu sürenin belirlenmesinde, vadesinden sonra yapılan bir müracaat olduğundan tecil talep tarihi ile ödeme günü süreyle dahil edilecektir.

Taksit Tutarı= $206.400 / 4 = 51.600$ TL

Tecil talep tarihi olan 21.06.2022'den ilk taksit ödeme günü olan 30.06.2022 tarihine kadar olan 10 gün için tecil faizi hesaplanacaktır.

Tecil Faizi = Taksit Tutarı X Yıllık Tecil Faizi Oranı X Gün Sayısı/36.000

$$= \underline{51.600} \times 15 \times 10$$

36.000

Tecil faizi=215 TL

Mükellef, birinci taksit için $215 + 51.600 = 51.815$ TL ödeyecektir.

Cevap 2:

a-7194 sayılı kanunun 27 nci maddesiyle yeniden düzenlenmek suretiyle 01.01.2020 tarihinden itibaren huküm ifade etmek üzere 213 sayılı Vergi Usul Kanunu' nun 379' uncu maddesiyle Kanun Yolundan Vazgeçme müessesesi ihdas edilmiştir.

Söz konusu müesseseye ile vergi/ceza ihibnamesine karşı süresinde açılan davalarda, vergi mahkemesince verilen istinaf yolu açık kararlar ile bölge idare mahkemesince verilen temyiz yolu açık kararlarda (Danıştanın bozma kararı üzerine verilen kararlar hariç);

1. Kaldırılan vergi tutarının %60'i, tasdik edilen vergi tutarının tamamı ile tasdik edilen vergi tutarına ilişkin vergi zayıf cezasının %75'i,

2. Bağlı olduğu vergi aslı dava konusu yapılmayan veya 359 uncu maddede yazılı fiillere iştirak nedeniyle kesilen vergi zayıf cezaları ile usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının kaldırılan tutarının %25'i ve tasdik edilen tutarının %75'i,

mükellef için geçerli olan kanun yoluna başvuru süresi içerisinde, dava konusu vergi ve/veya vergi cezalarının tümü için kanun yolundan vazgeçildiğine ilişkin dilekçenin ilgili vergi dairesine verilmesi şartıyla kanun yolundan vazgeçme dilekçesinin verildiği tarih itibarıyla başkaca bir işleme gerek kalmaksızın tahakkuk edecek huküm altına alınmıştır.

Ayrıca bu şekilde tahakkuk eden tutarlar tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde ödeneceği, bu maddeye göre tahakkuk eden vergi ve/veya vergi cezalarının %80'inin, hesaplanacak gecikme faizi ile birlikte bu sürede tamamen ödenmesi şartıyla, vergi ve ceza tutarından %20 oranında indirim yapılacağı, tasdik edilerek tahakkuk eden vergi tutarında indirim yapılmayacağı, indirim hükmünden yararlanılabilmesi için dava konusu yapılan ve bu maddeye göre tahakkuk eden vergi ve/veya vergi cezaları ile gecikme faizlerinin birlikte bu fikra kapsamında ödenmesinin şart olduğu da bahse konu hukümden faydalama şartları olarak sayılmıştır.

517 sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile mezkûr 379 uncu maddenin uygulanmasına yönelik usul ve esaslar belirlenmiştir.

Mükellefin 30 günlük istinaf süresi, kendisine yapılan tebliğ tarihinden itibaren başladığından 05/11/2021 tarihine kadar kanun yolundan vazgeçme kapsamında başvurunun yapılması şartıyla mükellef 379 uncu madde hükmünden yararlanabilecektir.

Mükellef başvuru süresinin son günü olan 05/11/2021 tarihinde kanun yolundan vazgeçme kapsamında bağlı olduğu vergi dairesine başvurmuştur. Bu durumda;

- 200.000 TL vergi tasdik edildiği için bu tutarın tamamı,
- 300.000 TL vergi kaldırıldığı için bu tutarın %60'ı olan 180.000 TL ve
- Bu vergiye bağlı 200.000 TL vergi zayıf cezası tasdik edildiği için bu tutarın %75'i olan 150.000 TL

olmak üzere toplamda 530.000 TL (380.000 TL vergi + 150.000 TL vergi zayıf cezası) tahakkuk edecek, kalan tutar olan 470.000 TL (120.000 TL vergi + 350.000 TL vergi zayıf cezası) terkin edilecektir.

Mükellef kanun yolundan vazgeçme dilekçesini 05/11/2021 tarihinde verdiğinden bu tarih tahakkuk tarihi olacaktır.

b- Tahakkuk eden tutarların maddeye göre 1 ay içinde ödenmesi gerekmektedir. Bu durumda son ödeme tarihi 05/12/2021 olacaktır.

Mükellefin ödeme süresinin son günü olan 05/12/2021 tarihine kadar;

- Tasdik edilen vergi tutarının tamamı olan 200.000 TL'yi,
- Kaldırılan vergiye ilişkin tahakkuk eden 180.000 TL'nin %80'i ($180.000 * \%80 = 144.000$ TL) olan 144.000 TL'yi,
- 344.000 TL (200.000 TL + 144.000 TL) vergi üzerinden hesaplanacak gecikme faizini ve
- Tahakkuk eden ceza tutarının %80'i ($150.000 * \%80 = 120.000$ TL) olan 120.000 TL'yi birlikte ödemesi durumunda verginin kaldırılan kısmına ilişkin tahakkuk eden tutarının % 20'si olan 36.000 TL ve cezanın tahakkuk eden tutarının %20'si olan 30.000 TL (toplamda, 36.000 TL vergi + 30.000 TL vergi zayıf cezası = 66.000 TL) ayrıca indirilecektir.

Cevap 3:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu' nun “Kanun Yararına Temyiz” başlıklı 51inci maddesinde kanun yararına temyiz müessesesi aşağıdaki şekilde hüküm altına alınmıştır;

1. (Değişik: 5/4/1990-3622/20 md.) İdare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinat veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenler, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabilir.
2. (Değişik: 5/4/1990-3622/20 md.) Temyiz isteği yerinde görüldüğü takdirde karar, kanun yararına bozulur. Bu bozma kararı, daha önce kesinleşmiş olan merci kararının hukuki sonuçlarını kaldırır.
3. Bozma kararının bir örneği ilgili bakanlığa gönderilir ve Resmi Gazete'de yayımlanır.

Cevap 4:

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na 1.1.2022 tarihinden itibaren yapılacak başvurulara uygulanmak üzere 7338 sayılı Kanunla 26.10.2021 tarihinde “Karşılıklı anlaşma usulüne başvuru” başlıklı Ek Madde 14, “Karşılıklı anlaşma usulü ve dava açma” başlıklı Ek Madde 15 ve “Karşılıklı anlaşma usulü başvurusunun neticelendirilmesi” başlıklı Ek Madde 16 eklenmiştir.

Bu hükümlere göre Mükelleflerin söz konusu müesseseye kapsamındaki yaptıkları başvurunun değerlendirilebilmesi için çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasında öngörülen süre ve usulde yapılması şarttır. Anlaşmada başvuru için süre bulunmadığı veya iç mevzuat hükümlerine atıf yapıldığı durumda başvurunun, anlaşma hükümlerine aykırı olduğu iddia edilen bir vergilendirme işleminden mükellefin ilk haberdar olduğu tarihten itibaren üç yıl içerisinde yapılması esastır. Her hâlükârdâda başvuru süresi; ihibnamenin tebliğ edildiği, ihtarazı kayıtlı verilen beyannamede verginin tahakkuk ettiği, vergi kesintisi yapıldığı durumda ise kesintinin yapıldığı tarihten itibaren anlaşmada öngörülen sürenin bitiminde, böyle bir süre yoksa üç yıl tamamlanınca sona erer.

Karşılıklı anlaşma usulüne göre başvuru; başvuru kapsamındaki tarih ve tebliğ edilen vergi ve cezalar ile ihtirazı kayıtlı verilen beyanname üzerine tahakkuk eden vergiye ilişkin dava açma süresini durdurur.

Yapılan başvuruya konu talebin reddi veya diğer Akit Devletin yetkili makamı ile anlaşmaya varılamaması durumunda bu durum bir yazı ile mükellefe tebliğ edilir. Mükellef, söz konusu yazının tebliğ edildiği tarihten itibaren kalan dava açma süresi içerisinde vergi mahkemesi nezdinde dava açabilir. Dava açma süresi, on beş günden az kalmış ise bu süre yazının tebliği tarihinden itibaren on beş gün olarak uzar.

Başvurunun, Gelir İdaresi Başkanlığı ile diğer Akit Devletin yetkili makamı arasında anlaşmaya varılarak sonuçlandırılması hâlinde durum mükellefe bir yazı ile tebliğ edilir.

Yazının tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde mükellefin varılan anlaşmayı kabul edip etmediğini Gelir İdaresi Başkanlığına bildirmesi şarttır. Mükellef bu süre içinde bildirimde bulunmadığı takdirde, varılan anlaşmayı kabul etmemiş sayılır. Anlaşma sonucunun kabul edilmemesi veya kabul edilmemiş sayılması durumunda, otuz günlük sürenin bitiminden itibaren dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve vergi mahkemesi nezdinde dava açılabilir. Dava açma süresi, on beş günden az kalmış ise bu süre on beş gün olarak uzar.